

**№52 С.Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебі
коммуналдық мемлекеттік мекемесі**

**Ертежүктіліктің алдын алу
бойынша атқарылған
жұмыстар**

2021-2022 оқу жылы

ТУРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ АДАМИ
ӘЛЕУЕТТІ ДАМЫТУ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
КЕЛЕС АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ
ДАМЫТУ БОЛІМІНІЦ
«№52 С.БЕГАЛИН АТЫНДАҒЫ
ЖАЛПЫ ОРТА БЛІМ
БЕРЕТІН МЕКТЕБІ»
коммуналдық мемлекеттік
мекемесі

Коммунальное государственное учреждение
«ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДНЯЯ
ШКОЛА
№52 ИМЕНИ С.БЕГАЛИНА» ОТДЕЛА
РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
ПОТЕНЦИАЛА КЕЛЕССКОГО РАЙОНА
УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА
ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

БҮЙРЫҚ

№200

ПРИКАЗ

Қаратал ауылы

«04» «09» 2021 жыл

**"Жасөспірімдер арасындағы
ертеңжүктіліктің алдын алу" туралы**

БҮЙЫРАМЫН:

1. Мектепте жасөспірімдер арасындығы ертеңжүктіліктің алдын алу бойынша жоспар жасалып, бекітілсін.
2. Қыздарды инабаттылыққа, әдептілікке, бауырмалдыққа, кішіпейілділікке тәрбиелейтін танымдық сайыстар мен әңгімелер, дәңгелек үстелдер ұйымдастырылсын.
3. Мектеп медбикесі З. Искакова қыздарга жеке басының гигиенасы туралы лекциялар жүргізу жүктелсін.
4. Осы бүйрыктың орындалуына бақылау мен басшылық жасау жауапкершілігі директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М. Кузенбаевага жүктелсін.

Мектеп директоры:

Г. Бекжанова

"Бекітемін"

Мектеп директоры: Г. Бекжанова

**№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебі
ерте жүктіліктің алдын алу шаралары бойынша жүргізілетін
іс-шара жоспары**

2021-2022 оқу жылы

P\c	Аткаралатын жұмыстар	Орындалу мерзімі	Жауаптылар
1.	Ерте жүктілік деген не? Әнгіме	Кыркуек 7-8сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші Медбике
2.	Ерте жүктілік немен қауіпті? Дөнгелек үстел	Қазан 8-9сынып	ДТІЖО Кузенбаева М Психолог Кенжебаева Б Медбике
3.	Кызға қырық үйден тыбым салу. Дебат сабак	Қазан 10-11 сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші
4.	Ерте жүктіліктің нәтижесі. Бейнетаспадан корініс:	Желтоқсан 7-8сынып	ДТІЖО Кузенбаева М Психолог Кенжебаева Б Медбике
5.	Ерте жастағы жүктілік - болашакка балта шабу. әнгіме	Қантар 8-9сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші психолог Кенжебаева Б Әлеуметтік педагог
7.	Ерте жүктілік салдары. Бейнетаспадан корініс:	Ақпан 10-11 сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші психолог Кенжебаева Б Медбике
8	«Кызым үйде кылғы түзде» тәрбиесін сагат	Наурыз 8-9сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші
11	«Кыз тәрбиесі-ұлт тәрбиесі» дөнгелек үстел	Сәуір 7-8 сынып	ДТІЖО Кузенбаева М Психолог

			Кенжебаева Б
12	Баяндама «Қыз бала әдебі»	Мамыр 7-8сынып	ДТІЖО Кузенбаева М сынып жетекші

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

№52 С. Бегалин жалпы орта білім беретін мектебі

Әңгіме

Тақырыбы:

«Ерте жүкті болудың зияны»

(9, 10, 11 сынып қыздары арасында)

Откізген: Кузенбаева М.

Кенжебаева Б.

2021-2022 оқу жылы

Сабактың тақырыбы: Ерте жүкті болудын зияны

Максаты:

- 1) Жасөспірім кыздарға ерте жүктілік туралы түсінік беру;
- 2) Ерте жүктілікті болдырмау жолдарын анықтау;
- 3) Ерте жүктіліктін жас ағзага қауіпті екенін түсіндіру.

Кыз баланың мүшесі 18 жасқа дейін калыптасады. Ағза толық жетілмеген кезде жыныстық катынаска тұсу де, жүкті болып калып босану да өте ауыр болады және денсаулыққа зиян түсіреді. Ерте жүкті болған кыздарда көбінесе кездесетін аурулар: аяқтың күн болып ісінуі, кан қысымының көтерілуі, жүйке күйзелісі, ашуланшактық, үйкышыздық. Бұл жағдайда түсік жасатып баласын алдыртса да, денсаулығы нашарлап, енді бала котере алмауы мүмкін.

Дәрігерлердің айтуынша, тым ерте босанған жасөспірім кыздар некелесіп, шанырак күрса да екінші баласын дүниеге әкелуге асықпайтын корінеді. Олардың көбі тұрмыс құрганнан кейін 10-15 жыл өткен соң ғана екінші баласын өмірге әкелуді ойлады. Ең екінштің бұл кезде оның қайта бала котеруге денсаулығының жарамауы мүмкін.

Накты деректер бойынша Ресейде жасөспірім кыздар бірінші рет жыныстық катынаска орташа есептеп 16,1 жасатан бастап түссе, Америка және Еуроппа елдерінде бұл көрсеткіш 12-13 жастан басталатыны анықталып отыр.

Жүктіліктен сактану тәсілдері:

Кыз-келіншектер өздері каламаган жүктіліктен сактану үшін түрлі тәсілдер мен контрацепция заттарын пайдаланады. Дәрігерлер осы контролцептивтік заттар әртүрлі жаска сай самотикалық денсаулығына, гинекологиялық ауруларына қарай іріктелуге, мынадай талаптарға сәйкес болуға тиіс деп санайды:

1. Денсаулығы үшін қауіпсіздігі;
2. Ұрық байлау кабілетінің бұрынғы калына жылдам келуі;
3. Пайдалануға қолайлылығы;
4. Жоғары нәтижелігі.

3. Слайдтар көру.

4. Бекіту:

- 1) Жүктіліктен сактанудың қандай тәсілдерін білесін?
- 2) Қызым, _____ айтамын. Қандай сөз жетпей түр?
- 3) «Мүшекап» деген не?
- 4) Спермицилті құралдардың қандай түрлерін білесін?
- 5) «Спираль» және «Гармональді құралдар» туралы не білесін?

Корытынды: Кыз балалар өз пікірін айтты.

Мұғалім жасөспірім кыздарға ерте жүктілік туралы түсінік берді.

Ерте жастағы жүктіліктің

алдын алу

«БҮГІНДЕ БІР АНАНЫ ТӘРБИЕЛЕГЕҢІМІЗ – БІР ҰЛТЫ
ТӘРБИЕЛЕГЕҢІМІЗ»

КР президенті

Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев

Ерте жүктілік деп 13-19 жаста болған жүктілікті айтамыз. Бұл кезде қыз балада бойжеткен кезеңі гормоналды ауысу кезеңі басталады. Бұрын ерте жүктілік жағдайы төмен отбасыларында болады деп есептелген, бірақ казір бұл пікір өзгерді. Себебі түрмис жағдайы жаксы отбасында өскен балалар жауапкершілікті сезінбейді.

Көпшілік ата-аналар балаларының сексуалды өмірлеріне араласқылары келмейді. Мұны бұкаратық құралдардан, интернеттен біледі деп ойлады. Контрацепция құралдарын, контрацепция жайлы кітаптар алу жеткілікті емес, ең бағыты балаға оларды қолдануды әдетке айналдыру манызды. Сондыктан қаламаган ерте жүктілік – жыныстық тәрбиенің жүргізілмегеннің нәтижесі.

Ерте жүктіліктің қауіп-каторі

Жүктілік кезінде жүрек-қан тамыр жүйесіне, эндокриндік жүйеге және басқа да жүйелерге қосымша

жүктеме түсетіні белгілі. Ал бойжеткен кезінде әлі толық қалыптаспаған аззага одан да күшті жүктеме түседі. Сондыктан да ерте жаста жүкті болған қыздарда көбінесе плацента жеткіліксіздігі, ауыр анемия, ауыр токсикоз дамиды.

Статистикалық мәліметтер бойынша:

• кәмелетке толмаған жастардың 40-60% ерте жыныстық катынаска түседі. Солардың ішінде 10%

14жасқа толмаған жасөспірімдер.

Статистика бойынша бойжеткен кезіндегі жүктіліктің 70% абортпен, 15% түсікпен және тек 15% босанумен аяқталатыны белгілі. Осы 15% босандудың өзінде ана мен бала өлімінің каторі көп.

Ерте каланбаған жүктіліктің себебі-отбасындағы жағдайға байланысты. Қазіргі заманда қыз балалардың жыныстық дамуы ерте жүреді, сондыктан да сексуалдық калау да ерте дамиды. Ата-аналардың басты максаты балалардың жыныстық өмірге психологиялық дайындау керек және де бұл әрекеттер балалар жыныстық өмір бастамай тұрып ерте жасалу керек.

Жүкті болған қыз балалар не істерін білмей күйзеліске беріледі. Жас әкелер әдетте шеттеніп, «өзің шеш» деп кетіп қалады. Өзін кінәлі сезінген қыз шеттенеді. Аборт жылғыз жол болып көрінеді. Ал аборт көптеген гинекологиялық ауруларға тіпті бедеулікке әкеледі. Аборттың алдын-алудың бір жолы контрацепция.

Жасанды түсік деп – жүктілікті 22-ші аптаға дейін жасанды түрде ұзуд і айтамыз.

Қазіргі кезде жасанды түсікті әр адам өз калауы бойынша 12 аптаға дейін жасай алады, ал уақыты одан көп болатын болса түсік жасау қын және медициналық көрсеткіштер бойынша жасалынады.

Жатыр мен жатыр мойны қабыргасының закымдануына байланысты жүктілікті көтере алмаушылық даму

Кан кету

Түсік тастау қаупі

Мезгілінен бұрын босану

Плацентарлық жетіспеушілік

Ерте жүктіліктің қауіп-көтері

-Жас ана жүктілікті физикалық көтере алмайды. Жас анада қын таңдау тұрады: аборт жасау немесе баланы қалдырса өзін және нәрестені қауіпкөтерге тігеді. Толық қалыптаспаган организм жүктілікпен және босануды көтере алмауы мүмкін, сондыктан мерзіміне жетпеген нәресте немесе ақауы бар нәресте туылуы мүмкін.

Келесі ол –психологиялық мәселе.

Жүкті екенін білген қыз онашаланады, өзі үлкен мәселелерді шеше бастайды, яғни ерте есейеді.

Социалдық мәселе.

Қазіргі коғам ерте жүктілікке карсы, кобіне сөгіп талқылайды. Қыз бала ата-анасына айтуға корқады, босану үшін мектепті тастайды. Білімі жок болған соң дүрыс жұмысқа орналаса алмайды. Баланы және өзін бағу үшін женіл жүрісті өмір бастайды, көбісінде келесі жүктілік

болады.

Ерте жүктіліктің алдын-алу жолдары

- ата-аналармен сенімді карым катынас орнату, жиірек әңгімелесу, каламаған жүктілікті болдырмау әдістерімен танысу.
- жыныстық тәрбие жайлы көбірек әдебиеттер оқу
- өзіне сұрап кою осындай өмірге дайын ба? Баланы көтере алам ба? Оған дұрыс тәрбие бере аламын ба?

Оқыс оқига.

2016 жылдың 3 кантарында Жамбыл облысы, Абай ауданына карасты Тұрар Рысқұлов елді мекенінде

жол бойындағы дәретханада жаңа туылған нәресте табылды. Құзырлы органдардың баяндауыша тастанды нәрестекіз жынысты, 3600,0 гр.

2016 жылдың 13 кантарында Жамбыл облысы Талас ауданына карасты Аккөл ауылында жол

бойында жаңа туылған нәрестенін денесі табылды. Құзырлы органдардың хабарлауы бойынша

нәресетені көлік терезесінен жол бойына тастап кеткен.

байланысты әр пенденің өз білгені бар деп ойлаймын. Сол білген, оқыған, таныған тәрбиені қаншалыкты іс жүзіне асыра алып жүрміз?

«Қызға қырық үйден тыйым салу» дегеніміз - барлық нәрсеге тыйым деп шектеулік койып қана қоймай, ана мен әкенің мейірімі мен алақаны арқылы тәрбиенің негізін калау. Қыздарымыздың көз жасы көл болмасын десеңіз, ата-анамыз көрсеткен тұра жолды қыздарымызға да нұскап көрсете білсек деген тілек бар.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

М. Кузенбаева

**№52 С. Бегшалин атындағы жалпы орта білім беретіні мектебіндегі
«Қызға қырық үйден тыйым салу» мақсатында дебаттық сабактың өткізуі
туралы мәлімет**

12 қазан

Қаратал ауылы

Катыскандар:

- 1.ДТЖО – М. Кузенбаева
- 2.Психолог- Б. Кенжебаева
- 3.Медбике– З. Искакова

4.Шақырылғандар: 8-9-10-11 сынып қыздары

Іс – шараның мақсаты: Қыз балага адамгершілік, адалдық, іс-кимыл, журістірлік дәғдисі, қыз нағызы, сымбаты туралы жән-жакты мағұлмат беру арқылы қыз балалардың бойына рухани-адамгершілік, әдептілік, сыйайылық, имандылық, тазалық қасиеттерді дамыту.

- 1.Жеке бас гигиенасын сактауға, әдепсіздік пен азғындық жолға түслеу
- 2.Рухани-адамгершілік, тазалық қасиеттері

Қыз тәрбиесіне жалпы катал болуымыз керек. Өйткені болашак ана атағына ие қыздар тәрбиесі нәзіктікпен қоса қаталдықты талап ететін өзекті мәселе. Атабабамыз қыз тәрбиесіне ерекше мән беріп, олардың дұрыс жағдайларда тәрбие алып, болашақта ата-анасының бетіне салық түсірмеуін кадағалаған.

«Қызға қырық үйден тыйым салу» мәтедінің мағынасы неде? Осы орайда Уикипедия ашық энциклопедиясы мынадай анықтама беріп: «Қызға қырық үйден тыйым» деп казак салт-дастурінде тәрбиелік үйым, ұстанымды атайды. Жарыса сойлеуге; жалғыз қыдыруға; жыртқастап күліп, сыпсындалп сойлеуге; орынсыз үрінуға; басқаларға кол тигізуға; өтірік; өсекке; сұық жүріс; суман қылыққа; кісіге қарай керіліп есінеуге; талтайып отыруға; шалқайып жатуға; тамакты обырлана асауға; ұрлық-карлыққа; ұятты мүшелерін ашып журуге; бұрандалп қылымсуга; қызыл інірде жатуға; түске дейін үйкітауга; кісі алдында киім ауыстыруға; салт-дастурден аттауга; елді гайбаттауга; ұлкендердің жолын кесіп; атын атауга; ішімдік ішу пен шылым шегуге; ұрыс-керіске; беттен алып, бет жырттысуға; караулыққа, ысырапқа; рахымсыздық пен қатыгездікке; түнде суға жалғыз баруға; жат жыныстылармен араласып жатуға; күйеуге қашып тиүге; әдепсіз сөзге; тарс-түрс етуге; адам мен жануарларды тебуге; кісіні корлан жәбірлеуге; тәкаппарлық пен сайқынмаззак жасауға; айқай-сүренге; шектен тыс сыланып жасануга; қызғаншақтық пен күншілдікке; менмендік пен өзімшілдікке; алдап-арбауга; көрсекзыарлыққа; нәпсі күмарлыққа тыйым деп мұнда жалпы түсініктен ғөрі тыйымдарды атап көрсеткен екен. Алайда қыз тәрбиесіне

№52 С. Бегшалин атындағы жалпы орта білім беретіні мектебіндегі

«Ерте жүктілік немен қауіпті?» мақсатында дәнгелек үстелдің откізілуі туралы мәлімет

10 казан 2021 ж

Қаратал ауылы

Катыскандар:

- 1.ДТЖО – М. Кузенбаева
- 2.Психолог- Б. Кенжебаева
- 3.Медбике– З. Искакова
- 4.Шақырылғандар: 9-10-11 сынып қыздары

Iс – шараның мақсаты жасөспірімдердегі ерте жүктіліктің алдын алу.

- 1.Қыздарға адамгершілік тұрғысынан бойжеткен ережесін үйрету,
- 2.Өз бойларындағы сұлұлықты, әсемдікті сезіну, адамдармен қарым-қатынас іскерліктерін дамыту.
- 3.Қыздардың өз бойында инабаттылық, ибалылық, сыртқылылық касиеттерін калыптастыруға, бірлікке тәрбиелеу.

Алғы сөзді ДТЖО М. Кузенбаева сөзді алып. Психологтың ұйымдастыруымен 9-10-11 сынып қыздары арасында «Ерте жүктіліктің алдын алу» мақсатында жиналыш өткізілді. Жиналыш жасөспірім қыздардың жеке гигиенасы туралы лекция оқып, видеороликтер көрсетілді. Қыздарға сұраптар койылып, қыздардың қойған сұраптарына жауап берді.

Мектебімізде қыздар арасында бұл тақырыпта бірнеше іс-шаралар аткарылып отырады. Жасөспірімдер арасындағы ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында дәнгелек үстел өтті. Онда қыздарға ерте жүктіліктің салдары кандай болады; оның адам өміріне тигізетін келешектегі қауіп-каторлар кандай; тағы басқада осындағы үлкен сұраптың төнірегінде әнгіме козғалды. Олардың тарапынан сұраптар мен пікірлер оте көп болды.

Қыздарды ұлттық салт-дәстүрлерді кастерлеп, тәрбиелі, білімді, өнерлі болып өсуге, қыз балаға гигиеналық тазалықты дұрыс және күнделікті сактауға үйрету. Өз бойларын, ойын дөрекіліктен сактандыру;

Әлеуметтік педагог қыздарға сак болып, қазірден бастап олардың тәртібіне атанаасы жұмыста болғанда үйде немен айналысатынын кадагалап, хабардар болып отыруы керектігі туралы айттылды. Мектеп психологы қыздардың кешкі уақытта үйден шықпауды, интернет желісінде түрлі әлеуметтік желілерде отырмаудын кадағалау тапсырылды. Б. Момышұлының сөзімен «Тәртіпсіз ел болмайды, тәртіпке бас иген күл болмайды» өз ойын тиянектап жеткізді.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары :

 М. Кузенбаева

**№52 С. Бегшалин атындағы жалпы орта білім беретіні мектебіндегі
«Ерте жүктілік немен қауіпті?» мақсатында донгелек үстелдің еткізілті
туралы мәлімет**

12 казан 2021 ж

Қаратал ауылы

Катыскандар:

- 1.ДТІЖО – М. Кузенбаева
- 2.Психолог- Б. Кенжебаева
- 3.Медбике– З. Искакова
- 4.Шақырылғандар: 9-10-11 сынып қыздары

Іс – шараның мақсаты жасөспірімдердегі ерте жүктіліктің алдын алу.

- 1.Қыздарга адамгершілік тұрғысынан бойжетken ережесін үйрету.
  - 2.Өз бойларындағы сұлулықты, әсемдікті сезіну, адамдармен карым-қатынас іскерліктерін дамыту.
  - 3.Қыздардың өз бойында инабаттылық, ибалылық, сырайылылық қасиеттерін калыптастыруға, бірлікке тәрбиелеу.
- Алғы сөзді ДТІЖО М. Кузенбаева сөзді алып. Психологтың үйымдастыруымен 9-10-11 сынып қыздары арасында «Ерте жүктіліктің алдын алу» мақсатында жиналыш өткізілді. Жиналыш жасөспірім қыздардың жеке гигиенасы туралы лекция оқып, видеороликтер көрсетілді. Қыздарға сұрақтар койылып, қыздардың қойған сұрақтарына жауап берді

Мектебімізде қыздар арасында бұл тақырыпта бірнеше іс-шаралар аткарылып отырады. Жасөспірімдер арасындағы ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында дөнгелек үстел өтті. Оnda қыздарға ерте жүктіліктің салдары кандай болады; онын адам өміріне тиғізетін келешектегі қауіп-каторлар кандай; тағы баскада осындағы үлкен сұрақтың төңірегінде әнгіме қозгалды. Олардың тарарапынан сұрақтар мен пікірлер ете көп болды.

Қыздарды үлттық салт-дәстүрлерді кастерлеп, тәрбиелі, білімді, өнерлі болып өсуге, қыз балаға гигиеналық тазалықты дұрыс және күнделікті сактауға үйрету. Өз бойларын, ойын дөрекіліктен сактандыру;

Әлеуметтік педагог қыздарға сақ болып, казірден бастап олардың тәртібіне атанаасы жұмыста болғанда үйде немен айналысатынын қадағалап, хабардар болып отыруы керектігі туралы айттылды. Мектеп психологы қыздардың кешкі уақытта үйден шықпауды, интернет желісінде түрлі әлеуметтік желілерде отырмаудын қадағалау тапсырылды. Б. Момышұлының сөзімен «Тәргісіз ел болмайды, тәртіпке бас иген күл болмайды» өз ойын тиянектап жеткізді.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары :

М. Кузенбаева

МӘЛІМЕТ

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде 2021 жылдың казан айыда " Ерте жүктіліктін алдын алу " максатында жоғары сынып кыздарына арналған «**Қызды қырық үйден тыю**» такырыбында тренинг өткізілді.

Жиналыстың негізгі максаты, ерте жүктіліктін алдын алу, әдет-ғұрыпты, салт-дәстүрді қыз баланың бойына сініре отырып, келешекте ана алдында қогамның, ұлттың тыныс-тіршілігі барысындағы үлкен жауапкершіліктің түрғандығын сезіндіре отырып, әдепті, сырайы, адамгершілігі мол, білімді жан жакты жетілген қыз бала болуга тәрбиелеу.

Сонымен қатар, жиналыста мектеп окушыларына арнайы дайындалған бейне-роликтер корсетіліп, тренингтер болды. Окушылар өздерінің көкейлерінде жүрген сұраптарын койып түщымды жауап алды. Тренингті мектеп педагог- психология Б. Кенжебаева жүргізді

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

**Ерте жүктіліктің алдын алу бойынша 8-11 сынып қыздары
арасында «Ерте жастағы жүктілік - болашаққа балта шабу»
атты кездесу өткізілгендері турали
мәлімет**

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде жыныстық тиіспеушілік, ерте жүктіліктің алдын-алу мақсатында 8-11 сынып қыздары арасында 2020 жылдың 17 қантарында мектепте оқытын кәмелетке толмаған жасоспірімдер арасында жүктіліктің алдын алу және отбасын жоспарлау турали репродуктивті сауаттылықты жогарылату жөнінде санитарлы-агарту жұмысын журғызу мақсатында «Ерте жастағы жүктілік - болашаққа балта шабу» атты кездесу болып өтті.

Мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М. Кузенбаева жастықтың дамін татпай жатып, зарын тартатын жас буын өкілдеріне керек емес жүктіліктің болашағына, денсаулығына тигізгер кері әсері турали толыкканды мәлімет берді. Физикалық, биологиялық, әлеуметтік тұрғыда жетіліп үлгермен нәзік жандылардың дүниеге дені сау ұрпақ әкедуі де екіталай дунине. Ал жасанды түсік болашақта бала сую мүмкіндігін томендедеді, яғни бедеулікке апарып соктырады. Жасанды түсік жасататын қыздардың 30%-ы онкологиялық, гинекологиялық ауруларға шалдығып жатады. Аракшарапка, темекіге әуес бақылаусыз жеткіншектер осы кадамға біртабан жақындау бол келеді. Ата-анасты шектеу коймаған сон, бала да өз тағдырына аландай коймасы анық. Сол себепті де, бойжетіп келетін қызы баланың қылышы түзде болғанымен тәрбиесі үйден болуы тиіс дейді.

Мектеп қыздар кеңесінің төрайымы А. Сейітжанова, қыздарды сезге тартып, өздерін ойландырып жүрген сұраптарын ортага салуға мүмкіндік бере отырып, кәмелет жасына толмаған жастардың аяғын андалап басудың басты алғы шарттарымен таныстырыды. Ерте жастағы жүктіліктің ең алдымен денсаулығына кесірін тигізсе, болашағына балта шабатыны турасында үтінікты етіп түсіндірді. Қарапайым сезбен айтканда, бақытты да дені сау, әдемі болу үшін, тазалық гигиенасын сақтап, жыныстық катынастан отбасын күрганға дейін бас тартуга шакырды. Қатысуши жастар мазалаган сұраптарына жазбаша, жасырын түрде жауап ала алды.

Дәрігерге уақытында каралғанның өзі көптеген проблемалардың алдын алуға болатындығы айтылды.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

АНЫҚТАМА

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде қараша айының 25 жүлдөзинде Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Рәміздерді насихаттау және қолдану бойынша 8-11 сынып оқушыларымен семинар өтілді.

Семинардың мақсаты: қатысушылардың бойындағы азаматтық-патриоттық сезімін ояту, тұған жерін, елін сүюге, қадірлеуге тәрбиелеу және Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбаның жаңа ұлттық стандартымен таныстыру.

Семинарды директордың тәрбие ісі жөнінегі орынбасары М. Кузенбаева өткізді. Семинарда Мемлекеттік Рәміздердің ресми атауларына токталып өтті және Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздерге қатысты заңнамалардан қысқаша шолу жасады.

Мемлекеттік рәміздердің әрқайсысына жеке-жеке шығу тарихына, авторларына токталып өтті.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТУЫН, МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫН ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БЕЙНЕЛЕРІН, СОНДАЙ-АҚ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК ГИМНІНІҢ МӘТІНІН ПАЙДАЛАНУ (ОРНАТУ, ОРНАЛАСТАҮРУ)
ҚАҒИДАЛАРЫ** (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 2 қазандығы N 873 Қаулысы) туралы айттып өтті

МЕМЛЕКЕТТІК РӘМІЗДЕРГЕ ҚАТЫСТЫ ТАРИХИ ОҚИҒАЛАР

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК РӘМІЗДЕРДІ ҚОЛДАNU САЛАСЫНДАҒЫ НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗАСЫНА ШОЛУ

ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТТЕР ДОСТАСТЫҒЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҰРАНДАРЫ

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ЖӘНЕ ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНЫҢ ЕЛТАҢBALАРЫНЫҢ ТАРИХЫ

Семинар сонында оқушылармен **НЕ ЖЕТИСПЕЙДІ?** логикалық сұраптар арқылы, балалардың не білгендері жайлы ойын өткізді. Семинар өте қызықты өтті. Оқушылар Мемлекеттік рәміздер туралы көптеген мағлұмат алғандары туралы айтты.

"Бекітемін"

Мектеп директоры:

Г.Бекжанова

**№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінің
Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Рәміздерін
қолдану мен насихаттау іс-шараларының
жоспары**

2021– 2022 оқу жылы

№	Іс- шаралар атауы	Мерзімі	Жауаптылар
1	Мектепте КР Әнұранының орындалуын қамтамасыз ету.	Жыл бойы	ДТЖО Кузенбаева М
2	«КР Мемлекеттік Рәміздері» тақырыбында сынып сағаттары	Қыркүйек	Сынып жетекшілір
3	«Менің Отаным – Қазақстан!» суреттер байқауы /1-4/	Қазан	Бастауыш сынып мұғалімдері
4	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Рәміздерді насихаттау және қолдану бойынша мұғалімдер мен окушыларға семинар өткізу.	Қараша	ДТЖО Кузенбаева М
5	16 желтоқсан – КР Тәуелсіздік күніне арналған іс-шараларда Мемлекеттік рәміздерді қолдану	Желтоқсан	ДТЖО Кузенбаева М Анарқұл Ш
6	Мемлекеттік Рәміздер – Ел мактандыши» эссе бақауы /5-8/	Қантар	Сынып жетекшілер
7	«Рәміздерді құрметтеу – халықты құрметтеу» тәрбие сағаты. (7 сынып).	Ақпан	Жиенбаева У
8	«Мемлекеттік рәміздер – Ел мактандыши» атты кітап көрмесін үйымдастыру	Наурыз	Аяпова М
9	«Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері» сайыс-сабак.(5сынып)	Сәуір	Тәлімгер Анарқұл Ш
10	Мамыр мерекелерінде Мемлекеттік рәміздерді қолдану, насихаттау.	Мамыр	ДТЖО Кузенбаева М Тәлімгер Анарқұл Ш

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: М. Кузенбаева

Бекітемін

Мектеп директоры:

Г. Бекжанова

№52 С. Бегалин атындағы жалпы орта білім беретін мектебінде

27-31 кантар аралығында "Кәмелетке толмагандар арасында
күқықбұзушылық пен қылмыстық, ертежүктілік, сицидтің, панасыздық пен
канғыбастықтың" алдын алу іс-шара жоспары

№	Іс-шара мазмұны	Мерзімі	Сыныбы	Жұмыс түрі	Жауаптылар
1	"Кәмелетке толмагандар арасында күқықбұзушылық пен қылмыстық, ертежүктілік, сицидтің, панасыздық пен канғыбастықтың" алдын алу бойынша оқушыларға түсіндірме жұмыстарын жүргізу. ИДН қызметкерлерімен кездесу өткізу.	27.01.2022	8-11 сынып	Жиналыс	Мектеп әкімшілігі ИДН қызметкерлері
2	Ертежүктіліктің алдын алу мақсатында "Ертежүктілікті салдары немен қауіпті?" қыздар арасында түсіндірме жұмыстарын жүргізу. "Қыз тәрбиесі - қогам тәрбиесі" баяндама.	27.01.2022	9-11 сынып қыздар арасында	Баяндама Қыздар жиналысы	ДТІЖО М. Кузенбаева Тәлімгер Ш.Анарқұл Педагог - психолог Б. Кенжебаева Медбике З.Искакова
3	"Қызға қырық үйден тыйым"	28.01.2022	9-11 сынып қыздар арасында	Дебат	Тәлімгер Ш.Анарқұл
4	Панасыздық пен канғыбастықтың алдын алу.	29.01.2022	5-11 сынып	Түсіндірме жұмыстарын жүргізу	Мектеп әкімшілігі
5	"Мен өмірге құштармын!"	31.01.2022	9-11 сынып	Тренинг	Педагог - психолог Б.Кенжебаева
6	"Жастарды қылмыска итермелейтін не ?	31.01.2022	9-10 сынып		Тарих пәні мұғалімі К. Жақынбеков

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары: *Кузя* М. Кузенбаева

ТУРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ АДАМИ
ӘЛЕУЕТТІ ДАМЫТУ БАСКАРМАСЫНЫҢ
КЕЛЕС АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ
ДАМЫТУ БӨЛІМІНІЦ
«№52 С.БЕГАЛИН АТЫНДАҒЫ
ЖАЛПЫ ОРТА БЛІМ
БЕРЕТІН МЕКТЕБІ»
коммуналдық мемлекеттік
мекемесі

Коммунальное государственное учреждение
«ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДНЯЯ
ШКОЛА
№52 ИМЕНИ С.БЕГАЛИНА» ОТДЕЛА
РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
ПОТЕНЦИАЛА КЕЛЕССКОГО РАЙОНА
УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА
ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

БҮЙРЫҚ
Каратал ауылы

№ 22

ПРИКАЗ

«27» 01 2022 жыл

**Кәмелетке толмагандар арасында ерте
жүктіліктің, құқықбұзушы тықтың
алдын алу мақсатында профилактикалық
іс-шаралар үйімдастыру туралы**

Келес ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің 26.01.2022 жылғы №20 н/к хатын негізге ала отырып

БҮЙЫРАМЫН:

1. Мектепте "Кәмелетке толмагандар арасында ерте жүктіліктің, құқықбұзушы тықтың алдын алу мақсатында 2022 жылдың кантар айыны 27-31 күндері аралығында профилактикалық іс-шаралар үйімдастырылсын.
2. Профилактикалық іс-шаралар туралы 8-11 сынып окушыларына түсіндірме жумыстары жүргізілсін.
3. Осы бүйірктың орындалуына бақылау мен басшылық жасау жауапкершілігі директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М. Кузенбаева ға жүктелсін.

Мектеп директоры: Г. Бекжанова

